

Tropische Bosbouw

RUBRIEK 3. Houtteelt. (waaronder biologie der houtgewassen, systematiek en zaadteelt).

Iets over exoten. E. Meijer Drees. Tectona 6, 310—326, 1946.

In dit artikel behandelt Meyer Drees de vragen, die ter sprake komen, wanneer men een plant uit zijn geographisch verspreidingsgebied verplaatst. Het Ned.-Indische Boswezen heeft op Java een vijftal terreinen aangelegd, waar exoten in bosverband worden aangeplant.

Men zal streken moeten trachten te vinden, waar dezelfde klimatologische als edaphische voorwaarden heersen als in de streek, waaruit men de houtsoort wil invoeren.

Dit is vaak niet zo moeilijk als men wel denkt. In de tropen bijvoorbeeld is de temperatuur over grote uitgestrektheden gelijk en de regenval vaak zo groot, dat hij nooit de beperkende factor wordt. Bij aanplant van bomen, die men op brandvlakten aantreft, dus onder anthropogene omstandigheden, houde men er rekening mede, dat deze planten bijna geen concurrentie te duchten hadden van andere boomsoorten. Men bringe dergelijke planten niet in streken, die veel van hun optimum afwijken.

Ook de grond is een factor, die niet verwaarloosd mag worden. Doch nooit zal de grondgesteldheid zoo gunstig kunnen zijn, dat we de klimaatsfactoren zullen kunnen verwaarlozen. Maar hoewel de bomen in 't algemeen geen hoge eisen aan de grond stellen, komen er toch gevallen voor, dat de grondgesteldheid voor overbrenging een bezwaar vormt (o.a. in sommige gedeelten van het djatibosareaal op Java). Grondonderzoek zowel in het natuurlijke verspreidingsgebied als in de streek waarheen men boomgewas wil invoeren blijft dus noodzakelijk.

v. Z.

Bosverjonging in de omgeving van Kuabla Lumper. Ir G. N. Danhof. Tectona 6, 326—341, 1946.

Ir Danhof bezichtigde enkele verjongingen voornamelijk van Dipterocarpaceae in de omgeving van Kuala Lumper (Malakka). Het zou te ver voeren in dit referaat deze proeven gedetailleerd te behandelen. Slechts willen we erop wijzen, dat hoe men ook verjongt, hetzij kunstmatig in opengekapte stroken, hetzij natuurlijk over grote vlakten, men zeer sterk in de bovenétage moet ingrijpen (door uitkap of vergiftiging met natriumarseniet). Aan de eisen van een rendabele exploitatie behoef bij deze verjonging dus niet te kort gedaan te worden. De ervaring heeft bovendien ook geleerd, dat men al spoedig krachtig moet dunnen.

Het Britse Bosbeheer tracht na iedere exploitatie een beter bos dan het bestaande terug te krijgen en de voorlopige resultaten wijzen erop, dat dit doel bereikt zal worden.

v. Z.

RUBRIEK 5. Boscheexploitatie.

Olifanten als sleepvee. Ir F. W. Rappard. Tectona 5, 274—281, 1946.

Vroeger heeft men op Sumatra olifanten voor zwaar werk gebruikt. Men had er nog een 25 jaar geleden een paar in Atjeh. Transport over lange afstand loont echter niet met olifanten, vandaar dat men ermee is opgehouden. Als sleepvee zal echter de olifant in sommige omstandigheden nog goede diensten kunnen blijven bewijzen.

Aangezien de olifant eerst op 18-jarige leeftijd voor arbeid geschikt is, wordt het te kostbaar in gevangenschap geboren olifanten op te leiden. Men is aangewezen op het vangsten van wilde olifanten in gecamoufleerde vangkuilen en deze in gezelschap van tamme olifanten voor het werk op te leiden. Een tijdvak van 6—8 maanden is daarmede gemoeid, wanneer men althans over een ervaren timmer beschikt. In Birma is de prestatie in gebroken terrein over een sleepafstand van 3 mijl ongeveer 250 ton per seizoen.

Op een exploitatie te Bandon, aan de oostkust van Malakka, die Rappard bezocht, kostten de olifanten nagenoeg niets. Ze waren er het eigendom van de inlandse bevolking en het sleepwerk werd door aannemers aangenomen. Men liet er de olifanten gekluisterd in het bos rondlopen en ze zochten dagelijks hun 400 kg groenvoer bij elkaar. Een vijftons tractor had hier bij het slepen niet voldaan, omdat deze zich niet op eigen kracht van het ene centrum der werkzaamheden naar het andere kon verplaatsen.

Ir Rappard acht het wenselijk bij sommige exploitaties de uitsleep met olifanten te proberen en wel daar waar ander sleepvee niet voldoet en mechanische uitsleep zijn bezwaren heeft. In de echte moeras bossen lukt het met de olifant ook niet omdat hij daar last van voetziekten krijgt.
v. Z.

RUBRIEK 6. Boshuishoudkunde (waaronder arbeid, beheer, handel, recht en wetgeving).

De Houthandel te Singapore na de oorlog. Ir G. N. Danhof. Tectona 5, 282—298, 1946.

Na de capitulatie van Japan ontstonden er te Singapore al direct moeilijkheden bij de houtvoorziening. De prijs liep op tot \$ 200 per ton, terwijl de voorraad gezaagd hout terugliep tot 1000 ton.

Het militair gezag, dat tot April 1946 voor het gouvernement optrad, streefde er naar de prijs te drukken tot 50% boven het vóóroorlogse peil, dus te brengen op \pm \$ 60 per ton bezaagd hout. Bij die prijsregeling had het te doen met een drietal groepen; de panglongeigenaren, georganiseerd in de Logs and Firewood Association (L.F.T.A.), de zagerijen in de Saw Mills Association (S.M.A.) en de tongkangeigenaren, die niet georganiseerd waren (tongkang = schip waarmee het hout naar Singapore wordt vervoerd). Daarbij voegden zich later nog de tongkangbemanningen (Trade Union of tongkangcrews) en de elektrische zagerijen die eerst onder de Japanse bezetting waren opgekomen.

De Trade Union eiste al spoedig een verhoging van \$ 25 tot \$ 100 per maand. De S.M.A. was wel genegen aan het Militair gezag hout tegen \$ 140 per ton te leveren, indien de importeurs het hout maar goedkoop afleverden. Bij een prijs van \$ 140 raakten echter de tongkangvoerders geheel in de knel en deze staakten dan ook in October 1945 het werk. Het gouvernement trachtte lagere prijzen te verkrijgen door extra rijstantsoenen te onthouden aan tongkangs, die te hoge lonen betaalden. Dit middel had wellicht effectief kunnen werken, doch de elektrische zagerijen begonnen nu hout op te kopen tegen prijzen, waarin en de hoge lonen en de zware prijzen waren verwerkt en de L.F.T.A. verschafte hen zelfs credit, omdat zij een samenwerking van gouvernement met de S.M.A. vreesde. De omzet van de elektrische zagerijen was echter lang niet groot genoeg en de panglonghouders bleven met grote voorraden zitten.

Teneinde de houtprijs te drukken deed het gouvernement een beroep op het publiek om onnodige werken uit te stellen en de kosten van levensonderhoud te verminderen (lage post-, trein- en tramtarieven). De lonen bleven echter op een hoog niveau en ze zullen ook niet dalen beneden het dubbele van 1940. De aanvoer is thans echter weer een 3000 à 3500 ton per maand en men tracht bij een hoog oplopen van de stock uit te voeren naar Hongkong, Djeddah en Mauritius.

De taak van het gouvernement zal zijn de verschillende partijen tot elkaar te brengen zonder daarbij te veel in te grijpen.
v. Z.

Redactie-Commissie:

Prof. A. te Wechel, *Voorzitter*, Wageningen.

Ir F. W. Burger, *Secretaris*, Zweerslaan 14, Bilthoven.

P. Boodt, Stationsweg 34, Alkmaar.

Ir F. W. Malsch, Louise de Colignystraat 11, Utrecht.

Ir A. A. Bonnema, Rijksstraatweg 214, Elst (Utr.)

De geldelijke administratie wordt gevoerd door de Penningmeester van de N. B. V.: Sikesplein 1, Arnhem, Postrekening 171393. Opgaven van nieuwe abonnees en alle correspondentie de abonnees betreffende behoren te worden gericht aan de Secretaris der redactie: Ir F. W. Burger, Zweerslaan 14, Bilthoven.

Bijdragen kunnen worden toegezonden aan elk der leden van de Redactie-Commissie. Boeken en tijdschriften ter bespreking aan Prof. A. te Wechel te Wageningen, referaten aan Ir F. W. Burger, Zweerslaan 14, Bilthoven; Opgaven van adreswijzigingen der leden en donateurs aan de Secretaris der Nederlandsche Bosbouwvereniging: Ir G. Memelink, Sikeszplein 1, Arnhem.

De abonnementsprijs bedraagt f 10.— per jaargang bij vooruitbetaling. Bosambtenaren beneden de rang van houtvester of hiermede gelijk te stellen rang, alsmede studerende aan de Landbouwhogeschool te Wageningen kunnen zich op dit tijdschrift abonneren tegen de prijs van f 5.— per jaargang bij vooruitbetaling.